

זה האיש

מחזה בלי מערכה / מאת עמוס קינו

ארטואי, אחד המנהלים המוסקליים של שירותי הידור הצרפתי, הוא משורר לקהל, שעה שעל הבמה ממחישים דקדנים את עלילת המחזה בפנטומימה ובמחול.

ההצגה נערכת בתיאטרון "לה פונטיין דה קאטר פייוון", בהשתתפות הרקדן והכוריאוגרף מוריס ביג'ר והרקדנית מישל פניורה, שזכתה עתה לפרס המבקרים 1955. הבמאי הוא פייר פרבר.

עתה עוסק עמוס קינו בכתיבת מחזה גדול, שיוצג, כפי הנראה, גם הוא בפאריס.

להלן החלק השלישי של המחזה, כפי שהוא מוצג, והרשימות אשר עליהן מבוססים החלק הראשון והשני, יחד עם ציוריו של קינו עצמו.

השבוע התקיימה בפאריס הצגת

בכורה של מחזה ישראלי. לא היה זה אחד המחזות שהקהל הישראלי ראה אותם על במותיו. הוא נכתב על ידי עמוס קינו ומבוסס בחלקו על כמה מרשימותיו שהופיעו במי

דור "עווי ושות'". כתב "פראנס סואר", שביקר בהצגה עוד לפני הפתיחה הרשמית, הקדיש לה כתבה נלהבת.

הטקסט, שתורגם לצרפתית, הוקלט על סרט בהשתתפות שחקני תיאטרון צרפתיים, ובלוית מוסיקה מיוחדת של פיליפ

לכל

סוף-סוף נכנסתי לשיכון החדש. דירה בת שני חדרים בבית חדש על עמודים, ברחוב 23, בלוק 12, כניסה 5, דירה 7. לקחתי אוטו-משא והעמסתי עליו את הרהיטים: ארון לכל, שולחן לכל, כסאות לכל, ארוך-ספרים לכל, כורסאות לכל, רדיו, ספה לכל, שטיח תמונה של הרצל ומפת ארץ-ישראל.

אשתי שמהה מאד. גם שני הילדים שמחו מאד. אשתי סידרה את הרהיטים בשני החדרים, פרשה את השטיח ואמרה שמעכשו נתחיל בחיים חדשים. הלכתי לעבודה שמח וטוב לב.

תורתי מאוחר בלילה הביתה, הייתי עייף. זכרתי שאני גר בשיכון החדש, רחוב 23, בלוק 12, כניסה 5, דירה 7. עליתי

(שולף אקדח ויורה שלוש יריות. אזרח י צונח הרוג המשי-סרה חוקרת).

מהצד גראית דמות אדם רזה במשקפים. הוא צועד לאיטו ברחוב, קורא בעתון. איש אינו שם אליו לב. לפתע מתרומם מהרוג, מסתכל באיש הרזה במשקפים בהתרגשות וצועק:

זה האיש!
 (בהתרגשות עצומה): מי? איפה?
 אזרח י: הנה, פה זה עם המשקפים! זה האיש!
 אזרח ט: זה האיש! הוא האשם!
 אזרח ג: מי? איפה? זה האיש! הנה האשם!
 אזרח ד: (בהיסטריה): זה האיש! זה הבוגד!
 אזרח ה: מות לבוגדים!
 שומר: זה האיש!

כולם מתנפלים על האיש. האיש מסתכל בהם בעינים מבוהלות ואינו תופס את המתרחש. נשים מסתערות עליו ב"צוחות ותולשות את שערוותיו. ילדים יורקים עליו. זקנים משליכים עליו נעליים. הוא נקרע לגזרים תוך רגעים מעטים. הקהל מתעלל בגזרים, בקריאות טירוף: זה האיש! זה ה"איש! שלולית עצומה של רוק וקצף נותרת במקום שאך לפני רגעים מעטים צעד בו איש רזה במשקפים.

שומר: זה היה האיש. להתפור!
 כולם מתפורים. מנגבים את הפנים במטפחת.

הכי טוב להיות צעיר

פעם היו איש וקן ואיש צעיר. הזקן לא ראה טוב, עד שבסוף התעורר ואמר לצעיר: תן לי את העיניים שלך. אז הצעיר נתן לו את העיניים.

אחר כך התחילו לנשור לזקן כל השיניים. אז הוא נתן לו את השיניים. אחר כך הזקן קיבל שיתוק בידים וברגליים ונהגה חרש, אז הצעיר נתן לו את הידיים הרגליים והאזניים. הזקן היה מבוסס גורא ואמר לצעיר: איזה מזל שיש לי אותך. אני לא יודע איך להודות לך. אני כל כך מתגאה בך. אז הצעיר השפיל את עיניו ואמר בבישנות: אין מה להודות, זה היה מילוי תובה אנושית.

בסוף הזקן ביקש ממנו גם את השעון, אז הצעיר אמר שנמאס לו כל הזמן לתת. אז הזקן נהיה אטו ברוגו ואמר שהוא נהיה ציני ומתפרק מערכים. כשהצעיר שמע את זה הוא הודעוץ ונתן לו את השעון. ומאז — לא תאמינו — מאז הוא אף פעם לא יודע בעצמו מה השעה.

מוסר השכל: רצית מדינה — אל תבכה על השעון.

במדרגות, צלצלתי בדלת. עוד מבפנים שמעתי את הצעקות של הילדים וכבר הוצאתי מהכיס את הסוכריות שהכנתי להם. האשה פתחה את הדלת, נתתי לה נשיקה על המצח. היא שאלה מה נשמע במשרד. התיישבתי על כורסה לכל, הילדים התישבו לי על הברכים והתחילו למרוט לי את השערות. ברדיו דיבר בנגוריון על העלאת הייצור והקטנת התצורות. בארון הספרים לכל עמדו בשורה ערפית כל כתבי ביאליק, כל כתבי ברל, כל כתבי הרצל, אנציקלופדיה עברית וכתבי בנגוריון. על השולחן לכל עמדו פרחים. על המיטה לכל נוצץ בחידושו שטיח לכל, וגם על הריצפה. האשה דיברה על קשיי התור אצל הירקן, אני דיברתי על הסיכויים להעלאה במשכורת.

האשה אברה לי: יוסי, אני עייפה, איזה מן חכמה זאת, אמרתי, ממתי אני יוסי? מה זאת אומרת ממתי אתה יוסי? — שאלה האשה — אתה יוסי מהיום שאני מכירה אותך. מהיום שהלכנו לגן והתאכזנו. מהיום שלקחת אותי לאשה.

תסלחי לי, אמרתי לאשה, כנראה שנפלה כאן איזהבהנה. אני גר ברחוב 23, בלוק 12, כניסה 5, דירה 7.

איזה טעות מצערת. אמרה לי האשה, כאן רחוב 22, בלוק 11, כניסה 4, דירה 6.

בעצם לא נורא כל כך, אמרתי לאשה, אני עייף ומוכן להישאר כאן לנצח.

בבקשה, אמרה האשה, גם מצדי לא אכפת, איזו דרגה יש לך?

אותה הדרגה, עניתי.

בסדר, אמרה האשה, רק שתזכור שמעכשו אתה גר ברחוב 22, בלוק 11, כניסה 4, דירה 6.

מאז נמשכים החיים כסדרם, אך ליתר בטחון כתבתי על הדלת: נא לצלצל פעמיים.

יום חם. מיליון אנשים ברחוב. כולם מזיעים. מזיעים באר טובוטים. מזיעים בבית הקפה. מזיעים במשרד. מזיעים ב"מקלחת. מי שלא מפזיע משוגע. השמש זורחת, השקדיה פורחת.

אזרח א: אפשר להשתגע מהחום הזה.
 אזרח ב: אין אמונה.
 אזרח א: אפשר להשתגע מכל המסים האלה. אין לי ממה לשלם.
 אזרח ב: כולם גנבים.
 אזרח א: אתמול גנבו ממני זוג מכנסים.
 אזרח ב: מה אתה אומר.
 אזרח א: מה שאתה שומע. באמצע הרחוב, מבלי ש-

הרגשתי.
 אזרח ב: מה אתה אומר!
 אזרח א: מה שאתה שומע. הלכתי ברחוב ופתאום ראיתי שכל האנשים מסתכלים עלי וצוחקים — הייתי בלי מכנסים.

אזרח ב: מה אתה אומר!
 אזרח א: מה שאתה שומע. ואני בטוח שלבשתי אותם לפני שיצאתי מהבית. אני לא הולך אף פעם לעבודה לפני שאני לובש את המכנסים.

אזרח ב: איזה עולם, איזה עולם!
 (אזרח א מנגב את פניו במטפחת. אזרח ב תוחב את ידו לכיסו של אזרח א)

אזרח א: מה אתה עושה? גנב! גנב!
 אזרח ב: מה אתה עושה? גנב! גנב!

אזרח ג: אתה חושב שאתה מלחמה אטומית?
 אזרח ד: מה אני יודע? נחכה וגורא.
 אזרח ג: לך קל לחכות. לי יש אשה וילדים.
 אזרח ד: אז תחכה יחד אתם.
 אזרח ג: ומי יאכיל אותם בינתיים?

אזרח ד: אל תדבר אתי על אוכל. יש לי אולקוס.
 אזרח ג: אתה מדבר תמיד על אולקוס, ואני חושב על המלחמה האטומית. אני לא יכול לישון בלילה. אפשר להשתגע מהחום הזה. (מנגב את פניו במטפחת).

אזרח ד: לעזאזל! (מנגב את פניו במטפחת).

אזרח ה: יצאתי אתה שני ערבים והיא לא נתנה.
 אזרח ו: יש כאלה שנותנות בערב הראשון.
 אזרח ה: זה תלוי כמה כסף אתה מוציא עליהן.
 אזרח ו: איך שלא יהיה הן כולן זונות.
 אזרח ה: לך קל לדבר, אתה לא נשוי.
 אזרח ו: איך שלא יהיה, חיי כלב, כולם זונות וגנבים.
 אזרח ה: אין אלהים בלב.

אזרח ז: איפה היית אתמול ב"9.00 בערב?
 אזרח ח: מה אכפת לך איפה הייתי אתמול ב"9.00 בערב?

אזרח ז: (טוטר על לחיה): אל תחמקי. איפה היית?
 אזרח ח: (בבכי): אין לך רשות להכות אותי. הייתי אצל חברה.

אזרח ז: הנה! אצל חברה! ואולי אצל השכן?
 אזרח ח: איך אתה מעז לדבר אלי כך? תתבייש לך! ומה עשית אתה לפני שבוע עם האשה ההיא?

אזרח ז: (טוטר על לחיה בכוח): הא לך, בוגדת זולה!
 אזרח ח: (טוטר על לחיה): הא לך, בוגד עלוב!

אזרח ט: מגיע לי 25 אחוז.
 אזרח י: דיברנו על 20.
 אזרח ט: מה שדיברנו דיברנו. מגיע לי 25.
 אזרח י: שק בתחת.
 אזרח ט: חכף אני אראה לך מי שק בתחת למי.